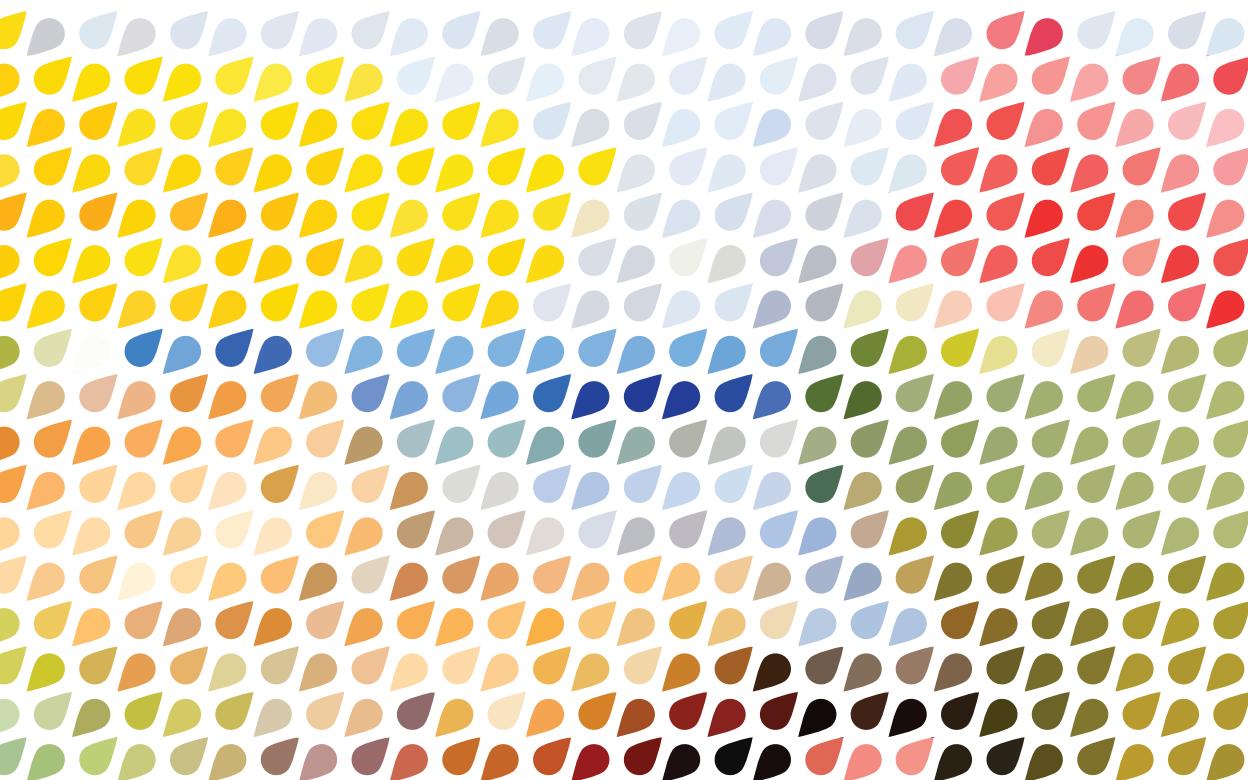

LIK 2013.

15. državno Natjecanje-izložba
učenika osnovnih i srednjih škola
iz područja vizualnih umjetnosti i dizajna

Održivi razvoj

ISSN 1847-6619

Agencija za odgoj i obrazovanje

NAKLADNIK

Agencija za odgoj i obrazovanje
Donje Svetice 38, 10000 Zagreb
www.azoo.hr

ZA NAKLADNIKA

Vinko Filipović, prof.
© Agencija za odgoj i obrazovanje

UREDNIK

Miroslav Mićanović

KATALOG PRIREDILE

Zvjezdana Prohaska, prof.
Majda Leskovar, prof.

FOTOGRAFIJA

Borislav Božić, prof.
Vladimir Šimunić, dipl. snimatelj

OBLIKOVANJE I SLOG

KaramanDesign
www.karaman-design.com

TISAK

Teovizija d.o.o.

ISSN 1847-6619

Naklada: 500 primjeraka

Pripremljeno u Agenciji za odgoj i obrazovanje
Tiskano u Hrvatskoj 2013.

LIK 2013.

15. državno Natjecanje-izložba
učenika osnovnih i srednjih škola
iz područja vizualnih umjetnosti i dizajna

Katalog izložbe

Održivi razvoj

Eko-etno moda

Opstanak

Protok energija

Škola domaćin: Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb

Izložba: 30. travnja - 6. svibnja 2013.

Izložbeni salon Škole primijenjene umjetnosti i dizajna »Izidor Kršnjavić«

Agencija za odgoj i obrazovanje

Zagreb, 2013.

1

Uvod

15. državno Natjecanje–izložba LIK 2013.

Organizatori

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje

Domaćin

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb
Izložbeni salon Škole primijenjene umjetnosti i dizajna »Izidor Kršnjavić«

Nosioci projekta

Zvjezdana Prohaska, prof.
Majda Leskovar, prof.
Matej Pašalić, akad. kipar
Blaga Petreski, prof.

Likovni postav izložbe

Matej Pašalić, akad. kipar

Likovna i tehnička realizacija

Zvjezdana Prohaska, prof.
Maja Pavin Radaljac, akad. slikar

Kulturno-umjetnički program

Učenici Škole primijenjene umjetnosti i dizajna

Obrada podataka

Maja Pavin Radaljac, akad. slikar

Državno povjerenstvo

1. **Borislav Božić**
Prirodoslovna i grafička škola Rijeka
2. **Ivan Doroghy**
Arhitektonski fakultet / Studij dizajna, Zagreb
3. **Silvija Benković**
Osnovna škola Kozala, Rijeka
4. **Igor Brkić**
Osnovna škola »Vladimir Nazor«, Križevci
5. **Majda Leskovar**
Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci, predsjednica
6. **Matej Pašalić**
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb
7. **Maja Pavin Radaljac**
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zadar
8. **Zvjezdana Prohaska**
Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Rijeka, tajnica
9. **Blaga Petreski**
Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Split
10. **Ruža Sekso**
Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik
11. **Marko Šošić**
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek
12. **Emil Robert Tanay**
Akademija likovnih umjetnosti, Zagreb
13. **Hrvoje Zuanić**
Škola likovnih umjetnosti, Split

Riječ domaćina

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna ove godine slavi 131 godinu postojanja. O značajnoj obljetnici, gotovo slučajno, domaćini smo 15. državnog Natjecanja–izložbe škola vizualnih umjetnosti i dizajna. Ako kreativnost i smisao za likovnost počinju u ranim godinama djetinjstva, nastavljaju se u osnovnoj školi, srednjoj i, konačno, na akademijama i srodnim fakultetima, tada ovo natjecanje ima apsolutni kontinuitet i trebalo bi ga podržati. O kontinuitetu i ozbiljnosti mogli bismo, doduše, govoriti kada bi nastava likovnog odgoja u osnovnim školama imala satnicu koju zaslužuje.

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna pravo je mjesto za susret budućih slikara, kipara, dizajnera i ostalih umjetničkih zanimanja. Utemeljena na umjetničko-obrtničkoj tradiciji, reformirana kroz ideje Bauhausa te ideje primijenjenih umjetnosti i, konačno, dizajna, pravi je izvor estetskih previranja i kreacija novog vremena.

Sa željom da svi učenici na ovom natjecanju nađu stvaralački poticaj za odabir svoga budućeg zanimanja, ugodno provedu nekoliko dana na najljepšem zagrebačkom trgu u najstarijoj likovnoj umjetničkoj školi u Hrvatskoj, potičem vas da i dalje budete kreativni i da nadahnuto dizajnirate svijet oko sebe.

Maja Krstić-Lukač, akad. kip.
ravnateljica Škole primijenjene umjetnosti i dizajna

Kratka povijest ŠPUD-a

Današnja Škola primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu (popularno ŠPUD) osnovana je 1882. godine kao Kraljevska i zemaljska obrtna škola i prva je priznata umjetnička škola u Hrvatskoj.

Do njezina osnutka došlo je nakon razornog potresa koji je pogodio Zagreb 1880. godine u kojem je teško oštećena Zagrebačka katedrala.

Njezini osnivači su Izidor Kršnjavi (tadašnji predstojnik Odjela za bogštovlje i nastavu) i Herman Bollé (arhitekt i graditelj, voditelj obnove katedrale). Potreba obnove katedrale i nedostatak kvalificiranih majstora samo su ubrzali realizaciju ideje o osnutku Škole, koja je kod Izidora Kršnjavog postojala i prije potresa.

Škola je prvotno bila smještena u danas nepostojećoj kući na Dolcu, br. 2, da bi se 1883. godine preselila u iznajmljene prostorije u Ilici 45.

Od 1886. godine počinje izgradnja današnje zgrade na Trgu maršala Tita 11, po projektu Hermana Bolléa. Zgrada je svečano otvorena 1891. godine.

Herman Bollé bio je prvi ravnatelj i tu je dužnost obavljao pune 32 godine.

Sastavnim dijelom Škole od samog početka bio je i Muzej za umjetnost i obrt osnovan dvije godine ranije (1880). Povezivanje Muzeja i Škole treće je takvo rješenje u Europi (nakon Londona i Beča). Muzej se od Škole odvaja 1919. godine, ali se i sada nalazi u istoj zgradici.

Mnogi priznati umjetnici bili su ovdje učenici i nastavnici.

Radovi učenika izlagani su na mnogim značajnim izložbama od kojih možemo izdvojiti Svjetsku izložbu u Parizu 1937., New Yorku 1939. i Rimu 1941. godine.

Škola je mijenjala naziv nekoliko puta u svojoj povijesti, a od 1985. godine djeluje pod punim nazivom Škola primijenjene umjetnosti i dizajna.

Također se mijenjao i broj odjela. Od prvotna četiri odjela sada ih je devet: aranžersko-scenografski odjel, odjel unutrašnje arhitekture, fotografiski, grafički, keramički, kiparski, slikarski, tekstilni i odjel metala.

Od 1985. u Školi djeluje i Izložbeni salon Izidor Kršnjavi kao galerijski prostor u kojem je izlagao veliki broj afirmiranih autora likovnih i primjenjenih umjetnosti, ali u kojem se, također, predstavljaju izabrani radovi učenika i profesora Škole.

Ove školske godine obilježavamo 130 godina postojanja. Poštujemo i nastavljamo tradiciju, ali i pratimo suvremena strujanja na polju umjetnosti i dizajna. Sudjelujemo na brojnim izložbama, manifestacijama i projektima (Ambienta, Noć muzeja, Kultura turizma, Svjetska trijedinalna izložba plakata u Trnavi 2012). Ali, ono što je najvažnije, odgajamo nove generacije budućih umjetnika.

Naša vizija usmjerena je na stvaranje suradnje sa školama Europske Unije koje ostvaruju srodne programe, osvremenjivanje postojećih nastavnih planova te uvođenje novih.

Martina Božić
prof. povijesti umjetnosti

O natjecanju

Labirint i održivi razvoj

Razvoj osobnosti kod djece trebao bi biti jedan od najvažnijih ciljeva obrazovanja danas, a to se najbolje postiže likovnim obrazovanjem koje potiče maštu, uvažava njihove ideje i uči ih procesu bez imalo pritiska i straha što razvija samopouzdanje i kreativnost koji su osnova i za sva druga zanimanja i profesije. Umjetničko obrazovanje danas mora biti interdisciplinarno s povezanim znanjima u stvarnom kontekstu pa je ključno razumijevanje procesa koji se kroz ovakvo obrazovanje proteže u svim segmentima. Sam proces kojim se misao ili ideja prenosi u crtež, a poslije u konkretan materijal, osnova je svakoga obrazovnog slijeda.

Derrida je idejom labirinta kanio mitološkom figurom uputiti na složenost svijeta i života u kojem ništa više nije samoizvjesno, svodivo na beskonačni napredak rođen iz novovjekovnoga razuma. Više nego ikada prije oblik gradova, površina koju pokrivaju, energija koju troše, način organizacije njihove prometne infrastrukture i stambeno zbrijnjavanje ljudi – u udaljenim, izoliranim okolišima iza zidova, ili u integriranim četvrtima koje su blizu poslu, sadržajima i prijevozu – definira ekološku, gospodarsku i socijalnu održivost svjetskog društva.

Ovdje se razlikuju tri stupnja: subjektivni, objektivni i apsolutni duh. Subjektivni duh je čovjek, koji je istodobno i najviše prirodno biće. Oblici objektivnog duha su pravo (izvanjski pritisak), moralnost (samoodređenje slobodne volje) i sinteza u oblicima. Ti oblici su povijest i država, povijest razvoja države je napredovanje u svijesti o slobodi. Apsolutni duh ozbiljuje se u umjetnosti.

Postizanje održivosti omogućit će Zemlji nastavak potpore čovjekovu životu kakav poznamo. Održivost je sposobnost održavanja ravnoteže određenih procesa ili stanja u nekom sustavu. Danas se najčešće koristi u vezi s biološkim i ljudskim sustavima. U ekološkom smislu održivost se može definirati kao način po kojem biološki sustavi ostaju raznoliki i produktivni tijekom vremena. Za ljude ona je potencijal za dugoročno održavanje blagostanja koje pak ovisi o blagostanju prirodnog svijeta i odgovornoj uporabi prirodnih resursa. Održivost je postala širok termin koji se može primijeniti na gotovo sve oblike života na Zemlji, od lokalne do globalne razine i kroz različita vremenska razdoblja. Dugoživuće i zdrave močvare i šume primjeri su održivih bioloških sustava. Nevidljivi kemijski ciklusi redistribuiraju vodu, kisik,

dušik i ugljik unutar živih i neživih sustava u svijetu, te su održavali život milijunima godinama.

Kako se ljudska populacija na Zemlji povećavala, prirodni su ekosustavi nazadovali, a promjene u ravnoteži prirodnih ciklusa imale su negativan učinak na ljude i na ostale žive sustave. Rječnici pružaju dva značenja glagola održati, a glavna su »sačuvati da ostane cjelovito i da postoji« te »očuvati od narušavanja«. Ovo shvaćanje prikazuje se slikom s tri preklapajuće elipse koje označavaju tri stupa održivosti koja nisu uzajamno isključiva te mogu biti uzajamno učvršćujuća. U jednu ruku ona mora biti faktična i znanstvena, jasna izjava o specifičnoj »destinaciji«. Jednostavna definicija da je »održivost poboljšanje kvalitete čovjekova života dok se živi unutar nosivog kapaciteta potpornih ekosustava«, iako nejasna, nosi ideju kako održivosti ima kvantificirane granice.

No, održivost je također poziv na akciju, zadatak u tijeku ili »putovanje« pa stoga i politički proces tako da neke definicije izražavaju zajedničke ciljeve i vrijednosti. Povelja o Zemlji govori o »održivom globalnom društvu utemeljenom na poštovanju prirode, univerzalnih prava čovjeka, ekonomskoj pravdi i kulturi mira.«

Umjetnost je konkretni oblik ljudskog djelovanja, a ne metahistorijska ni metafizička pojava. Psihologija forme kao znanstvena disciplina zanemarena je, a upravo se pomoću nje širi umjetnost na praktična područja i tako postaje činiteljem važnim u izgradnji kolektivne kulture.

Daniel Botkin, pisac i ekolog, kaže: »Možemo vidjeti krajobraz koji je u neprestanom toku, koji se mijenja kroz mnoge stupnjeve vremena i prostora.«

Maja Pavin Radaljac

2

Osnovne škole:
Eko-etno moda

Ivana Bakmaz

6. razred

OŠ Čista Velika, Čista Velika

Mentor: Manuela Srdarev

Matea Bučić

8. razred

OŠ Šimuna Kožičića Benje, Zadar

Mentor: Ivančica Bronić

Tea Ciprić

8. razred

OŠ Vladimira Nazora Rovinj

Mentor: Arijana Dobrila Barbaro

Kate Delić

8. razred

OŠ Petra Kružića Klis
Mentor: Ivana Hrgović

Mia Dodik

7. razred

OŠ Ivana Zajca, Rijeka
Mentor: Lidija Pinterić

Luka Grčević

6. razred

OŠ Zrinskih i Frankopana, Otočac

Mentor: Stanislav Ninić

Laura Ivanković

8. razred

OŠ Dragutina Tadijanovića, Vukovar
Mentor: Drenka Mayer

Marta Katavić

6. razred

OŠ Ljudevita Modeca-Križevci

Mentor: Senka Pleše

Nikolina Marić

8. razred

OŠ Maria Martinolića, Mali Lošinj

Mentor: Ružica Nemet

Josip Marošević

7. razred

OŠ Plaški, Plaški
Mentor: Snježana Brozinić

Toni Nikolić

6. razred

OŠ Split 3, Split

Mentor: Ilonka Poljak

Fran Novak
8. razred
IV. osnovna škola-Bjelovar
Mentor: Ester Levi

Marta Ovčar

8. razred

I. osnovna škola-Čakovec

Mentor: Mira Žerjav

Druga nagrada Državnog povjerenstva

Paula Pešić
6. razred
OŠ Čista Velika, Čista Velika
Mentor: Manuela Srdarev

Prva nagrada Državnog povjerenstva

Julija Pletenac

8. razred

OŠ Vladimira Nazora Pazin

Mentor: Nadija Erdfeld Vlaketić

Treća nagrada Državnog povjerenstva

Leon Ristov

5. razred

OŠ Matije Gupca, Zagreb
Mentor: Ivana Devernay Cimić

Ivan Strmota

7. razred

Centar za odgoj i obrazovanje Ivan Štark, Osijek
Mentor: Zorica Đuranić

Treća nagrada Državnog povjerenstva

3

Srednje škole: Opstanak

Andrea Bobić

3. razred

Gimnazija Dubrovnik

Mentor: Ivanka Lilić

Muk

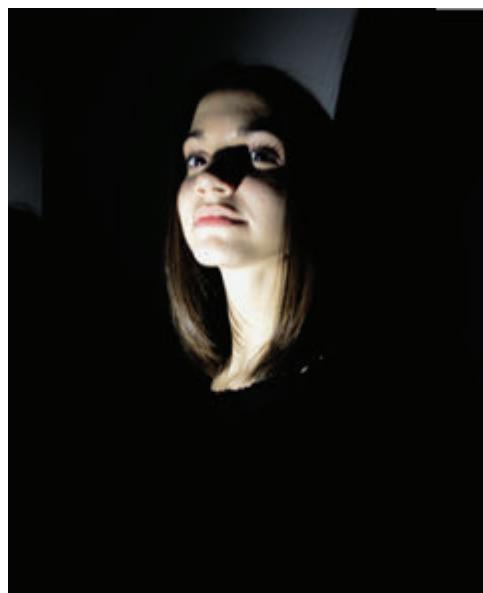

Mara Bosanac

3. razred

XV Gimnazija, Zagreb
Mentor: Kristina Rismundo

Tintoretto's modern film

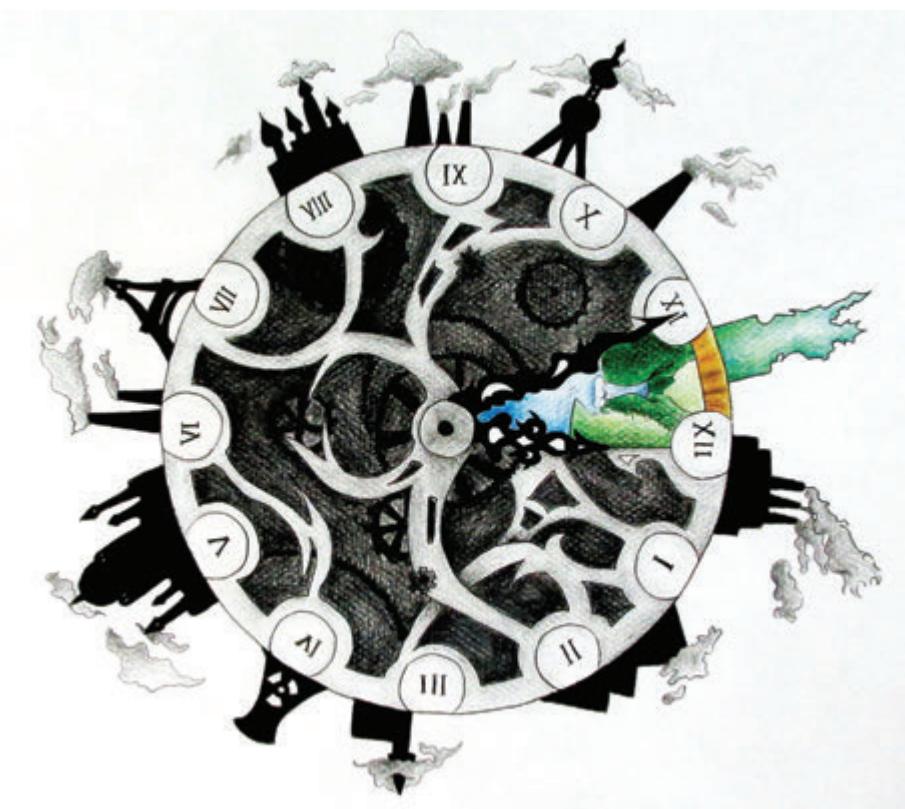
Božica Breber

4. razred

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok
Mentor: Nikolina Ptičar

Krik 21

Prva nagrada Državnog povjerenstva

Katarina Bušić

2. razred

Gimnazija Lucijana Vranjanina, Zagreb
Mentor: Darko Gregec

The clock keeps on ticking

Treća nagrada Državnog povjerenstva

Nikola Fanton

2. razred

Salezijanska klasična gimnazija s pravom javnosti, Rijeka
Mentor: Lucilla Micheli Marušić

Opstanak

Renata Hasel

3. razred

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek

Mentor: Lana Skender

Opstanak

Druga nagrada Državnog povjerenstva

Andela Horvat

2. razred

Gimnazija Jurja Barakovića, Zadar

Mentor: Natali Miletić

Katarina Jakšić

3. razred

Prva Privatna gimnazija, Zagreb
Mentor: Lana Rakonić

Održivi razvoj

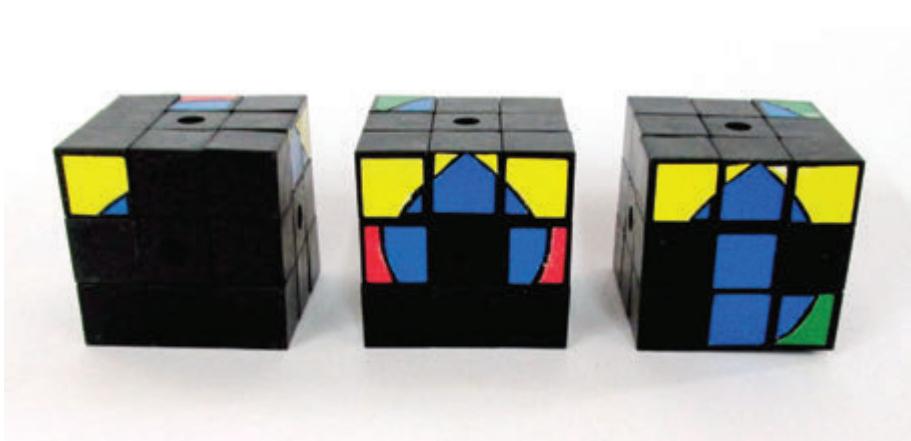

Katarina Nakić

1. razred

Gimnazija Jurja Barakovića, Zadar
Mentor: Jelena Marasović Štefančić

Opstanak života u jednom gradu

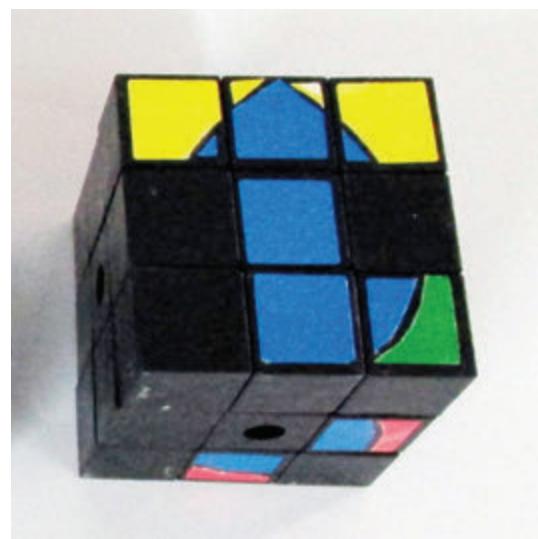

Martina Petric

4. razred

Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac
Mentor: Hrvoje Baltić

Život na kocki

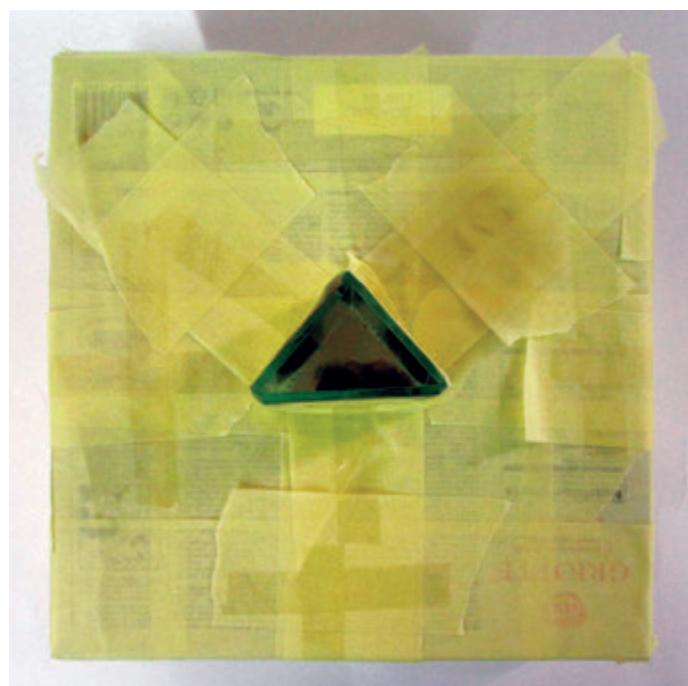

Nikola Mišel Puklin

2. razred

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok
Mentor: Mirjana Smolić

Opstanak

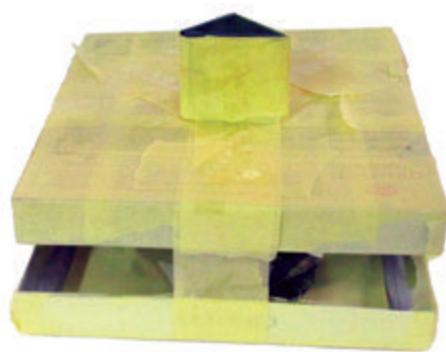

Ivan Škulj

3. razred

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek
Mentor: Lana Skender

Geneza

Mia Uremović

3. razred

Klasična Gimnazija, Zagreb

Mentor: Danica Franić

Opstanak

Anton Viskić

2. razred

Srednja škola fra Andrije Kačića Miošića, Ploče
Mentor: Marijana Dodig

Spasimo zemlju

Nika Vrbica

2. razred

Gimnazija Dubrovnik

Mentor: Ivanka Lilić

Sv. Vlaho

4

Srednje škole s programima likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna:
Protok energija

Jelena Benger

3. razred

Grafički dizajn

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok

Mentor: Carmen Baćura Potočić

Triad

kolorirano drvo, fotografija

Božica Breber

4. razred

Industrijski dizajn

Škola za dizajn, grafiku i odjeću, Zabok

Mentor: Mirjana Smolić

Keramoskulptura **Matrica**

terakota, instalacija

Treća generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Petra Hac

2. razred

Grafički dizajn

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok
Mentor: Nikolina Ptičar

Vrtuljak života

kombinirana tehnika (drvo, pleksiglas i glina)

Prva generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Sara Jureta

2. razred
Grafički dizajn

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek
Mentor: Željka Fuderer Levak

Jelen
fotografija, multimedija

Druga generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Rafael Katavić

4. razred

Dizajn metala

Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju, Split

Mentor: Tina Divić

Papaver Rhoeas/Papaveraceae

emajliranje

Druga generacijska nagrada Državnog povjerenstva

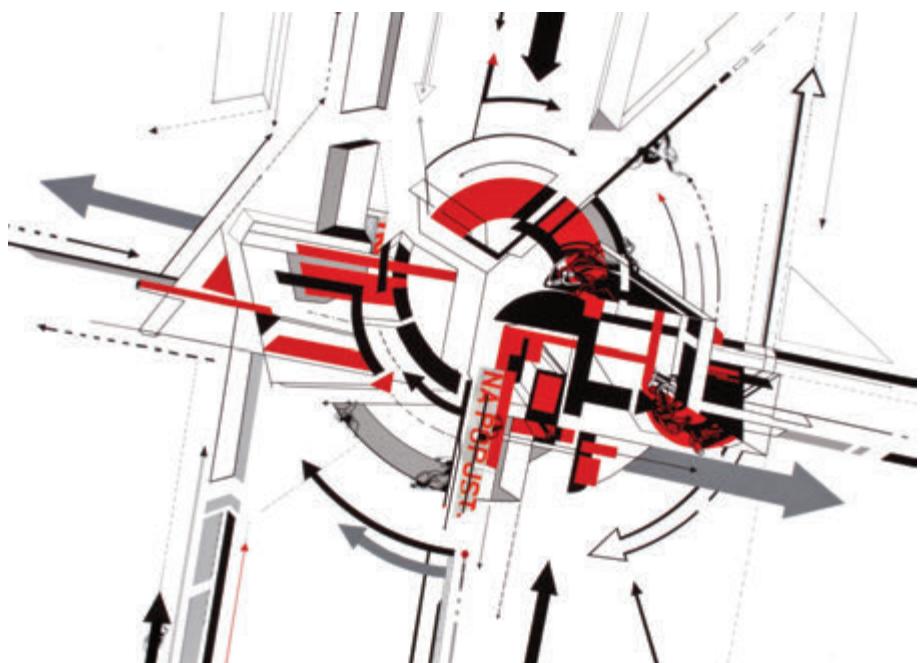

Josipa Malečić

2. razred

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok
Mentor: Carmen Baćura Potočić

Protokol 1-5
višebojni linorez

Marija Matić

4. razred

Grafički dizajn

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb

Mentor: Ninoslav Poljan

Big bang

digitalna grafika

Druga generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Moira Miljenović

3. razred
Grafički dizajn

Srednja strukovna škola, Varaždin
Mentor: Dunja Dobranić Štefan

Izumiranje prirode
kompjutorska grafika

Treća generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Alba Miočev

4. razred

Slikarski dizajn

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zadar
Mentor: Bojana Vukojević

Herbarijum

olovka na paus papiru

Mihael Novak

2. razred
Dizajn keramike
Graditeljska škola, Čakovec
Mentor: Petar Križnar

Vjetar
keramika, tempera, siporeks

Treća generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Samanta Petruša

3. razred

Grafički dizajn

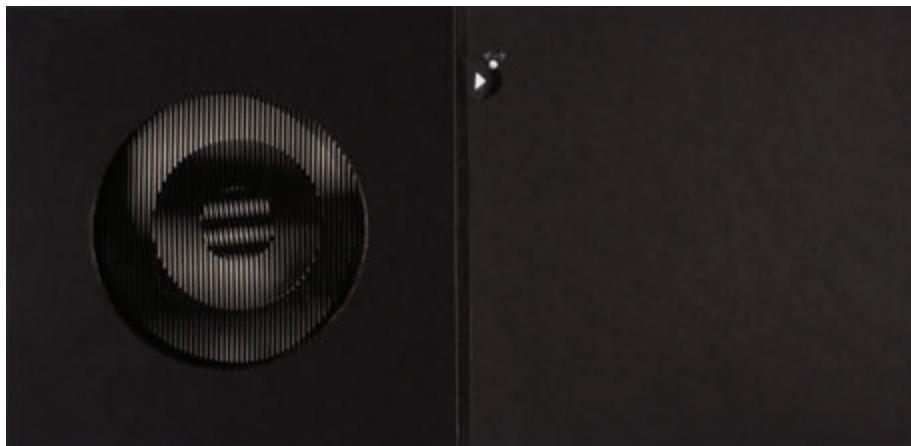
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok

Mentor: Anuška Alfirević

Puzzle

raster/tuš i pero na papiru

Druga generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Hana Reberski

3. razred

Dizajn unutrašnje arhitekture

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb

Mentor: Milan Vučić

Vrata u prostor energije

scanimation

Prva generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Ana Smokrović

2. razred

Slikarski dizajn

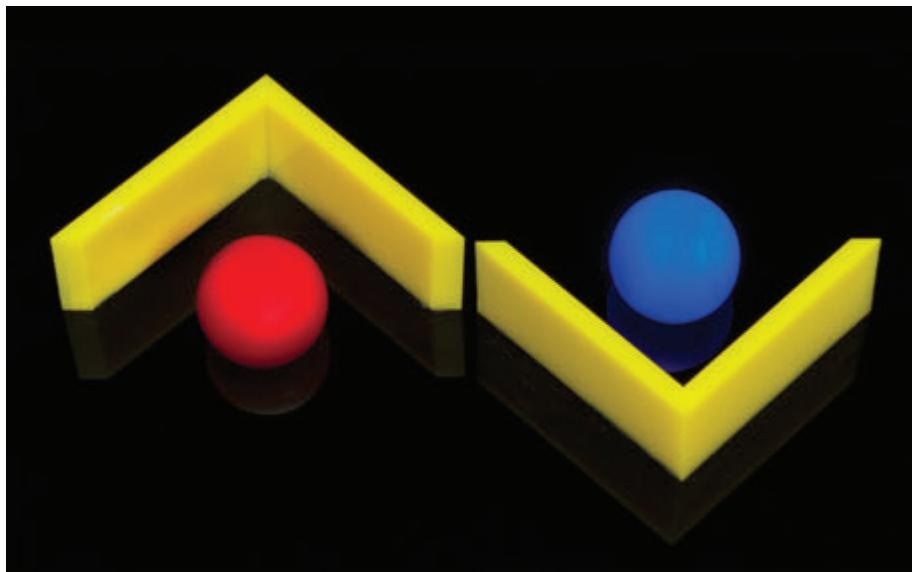
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek

Mentor: Želimir Fišić

Protok energija/Memory

kombinirana tehnika

Druga generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Tea Šarić

4. razred

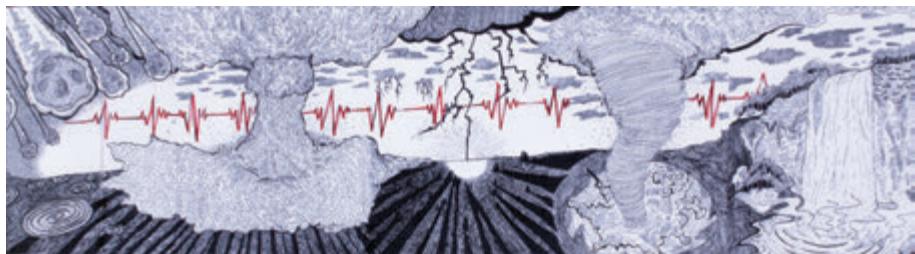
Dizajn unutrašnje arhitekture

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb

Mentor: Filip Pintarić

Energija

digitalna grafika i pleksiglas

Jan Škrinjar

1. razred

Likovna umjetnost i dizajn

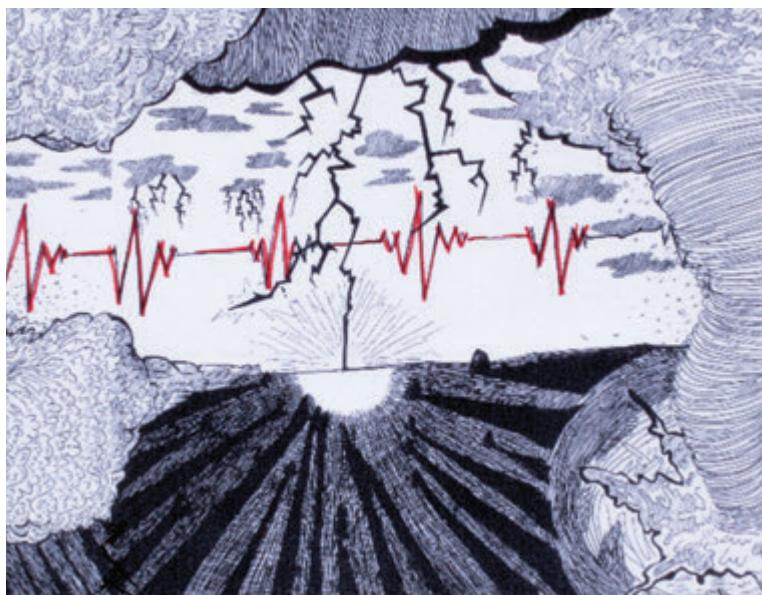
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb

Mentor: Morana Kukec

Protok energija

tuš

Prva generacijska nagrada Državnog povjerenstva

Silvestra Vrdoljak

3. razred
Aranžersko-scenografski dizajn
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju, Split
Mentor: Tanja Ušak

Virtualna scenografija
slikanje pijeskom

Magdalena Vukalović

4. razred
Grafički dizajn

Srednja strukovna škola, Varaždin
Mentor: Dunja Dobranić Štefan

Edukativna slikovnica **Čuvajmo prirodu**
kompjutorska grafika i kombinirana tehnika

Prva generacijska nagrada Državnog povjerenstva

5

**Učenici zastupljeni
u katalogu izložbe**

- Bakmaz, Ivana | 17
Benger, Jelena | 55
Bobić, Andrea | 37
Bosanac, Mara | 38
Breber, Božica | 39, 56
Bučić, Matea | 18
Bušić, Katarina | 40
Ciprić, Tea | 19
Delić, Kate | 20
Dodik, Mia | 21
Fanton, Nikola | 41
Grčević, Luka | 22
Hac, Petra | 57
Hasel, Renata | 42
Horvat, Andjela | 43
Ivanković, Laura | 23
Jakšić, Katarina | 44
Jureta, Sara | 58
Katavić, Marta | 24
Katavić, Rafael | 59
Malečić, Josipa | 60
Marić, Nikolina | 25
Marošević, Josip | 26
Matić, Marija | 61
Miljenović, Moira | 62
Miočev, Alba | 63
Nakić, Katarina | 45
Nikolić, Toni | 27
Novak, Fran | 28
Novak, Mihael | 64
Ovčar, Marta | 29
Pešić, Paula | 30
Petric, Martina | 46
Petruša, Samanta | 65
Pletenac, Julija | 31
Puklin, Nikola Mišel | 47
Reberski, Hana | 66
Ristov, Leon | 32
Smokrović, Ana | 67
Strmota, Ivan | 33
Šarić, Tea | 68
Škrinjar, Jan | 69
Škulj, Ivan | 48
Uremović, Mia | 49
Viskić, Anton | 50
Vrbica, Nika | 51
Vrdoljak, Silvestra | 70
Vukalović, Magdalena | 71

Derrida je idejom labirinta kanio mitološkom figurom uputiti na složenost svijeta i života u kojem ništa više nije samoizvjesno, svodivo na beskonačni napredak rođen iz novovjekovnoga razuma. Više nego ikada prije oblik građova, površina koju pokrivaju, energija koju troše, način organizacije njihove prometne infrastrukture i stambeno zbrinjavanje ljudi - u udaljenim, izoliranim okolišima iza zidova, ili u integriranim četvrtima koje su blizu poslu, sadržajima i prijevozu - definira ekološku, gospodarsku i socijalnu održivost svjetskog društva.

Maja Pavin Radaljac

